
BAUT
STIG NORDHAGEN : MUSIKK FOR EUFONIUM
BENTE ILLEVOLD - GUNNAR FLAGSTAD - ANDERS KREGNES HANSEN - STRINGS UNLIMITED

BAUT

MUSIKK FOR EUFONIUM

Stig Nordhagen er en anerkjent komponist og musiker i norsk musikkliv. Hans musikk er ofte forankret i den norske musikkarven, og hans oppmerksomhet ble tidlig viet eufoniumet. Nordhagens fire komposisjoner for instrumentet favner tre tiår av hans skapende karriere som komponist, og utgjør en viktig del av det norske repertoaret for instrumentet. Verkene bidrar til å befeste eufoniumet som "blåsemusikkens cello", og er en stilstudie i hvordan instrumentet kan utfolde seg innenfor den klassiske musikkens tradisjonelle former.

"Baut" er innspilt i
Teglen, Spikkestad kirke- og kultursenter 17. - 18. mars og 30. - 31. september 2023, og i Torshov kirke 23. - 24. mai 2023.

Utgivelsen er støttet av Kulturdirektoratet, Fond for utøvende kunstnere, CREOs vederlagsfond, Komponistforeningen og Forsberg og Aulies legat.

Naturbildene i denne bookleten er alle fra Rendalen og
Halvor Sveen, Marthe Marie Grenli, Knut Fure og Line Aasbrenn har bidratt.
Calm Vidal Photograpy har tatt portrettfotoene.

Bookletdesign er ved Bente Illevold. Booklettekst er ved Bente Illevold, Stig Nordhagen, Atle Tømmervik, Gunnar Flagstad, Anders Kregnes Hansen og Einy Langmoen.

KOMPONISTEN HAR ORDET

Det å få spilt inn all musikken jeg har skrevet for eufonium gjør at jeg naturlig nok reflekterer i både tid og uttrykk. Jeg tror det er sjeldent at en komponist får anledning til å skrive for et annet instrument enn sitt eget i så stor utstrekning som jeg har gjort med eufoniumet. Eufoniumkonserten fra 1997 var den første av mange konserter jeg skrev i årene som fulgte. Den representer starten på en linje jeg ser i dag; hvordan finne et uttrykk og utvikle det, uten å gå på akkord med seg selv?

"Divertimento" er i motsetning til konserten et "Ludus Tonalis". Der jeg i eufoniumkonserten har en plan, er dette verket skapt i øyeblikkets verden. Sonaten og "Baut" er også komponert med en plan, men uten "Divertimento" ville de ikke ha blitt slik de ble.

Bente Illevold har løftet frem mine komposisjoner for eufonium på en enestående måte. Det har gjort at jeg har fått gjenoppdage min første fascinasjon for dette instrumentet, blant annet gjennom arbeidet med å lage en ny versjon av konserten. Så takk Bente, for at du lot meg oppdage eufoniumet "på nytt", og for den innsatsen du har lagt ned i dette prosjektet som formidler den norske eufoniummusikken.

Stig Nordhagen, Kristiansand, høsten 2023

EUFONIUMKONSERT

FOR EUFONIUM, PIANO OG SLAGVERK (1997 - revidert 2022)

STIGS ORD

Min fasinasjon for eufonium begynte lenge før jeg skrev denne konserten, men det var først nå jeg for alvor prøvde å sette noe ned på papiret. Denne versjonen er for eufonium, piano og slagverk så her er det er en annen tilnærming til stoffet enn originalen for janitsjarkorps. Ikke desto mindre viser den med all mulig tydelighet min ambisjon, nemlig å vise den allsidighet og klanglige variasjon som dette instrumentet rommer. Jeg prøver å gli sømløst mellom sjangere og utrykk, mellom mørke og lys. På denne måten ønsker jeg å binde konserten sammen med variasjonen, og variasjonen er eufoniumet. Det er slik jeg vil manifestere eufoniumet, som etter min mening lever et liv utenfor synsranden for mange.

BENTES ORD

Nordhagens “Eufoniumkonsert” er et sentralt verk i norsk eufoniumhistorie. Et verk jeg hørte rykter om fra første dag jeg begynte på musikkhøgskolen. Det å få lov å gjøre en innspilling av verket i kammerformat er en av de største oppgavene jeg har hatt som utøver. Musikken er svært god, og verket er monumentalt og viktig for en moderne norsk eufonist.

DIVERTIMENTO

FOR EUFONIUM OG PIANO (2002)

STIGS ORD

I dette divertimentoet er jeg sikker på at instrumentet spiller på lag med meg. Der jeg i konserten prøver å vise fram eufoniumet, er jeg her opptatt av å vise frem formen på verket i tillegg til musikkgleden. Vi (eufoniumet og jeg) lager noen parodier. Det kan være over Mozarts C-dur sonate (K. 545) eller en rolig sats som “tar helt av” i form av skalaer og akkorder. Vi er trygge på hverandre i dette stykket, vi har kommet til et punkt der vi avslutter hverandres setninger eller fraser. Det er en stor utfordring å kjenne et instrument man selv ikke spiller. Derfor er det fremdeles noen gnisninger, men det er dette som gir musikken liv.

BENTES ORD

“Divertmento” er et verk jeg først ble kjent med for omtrent 10 år siden. Slik jeg ser det er det kanskje det mest tekniske verket Nordhagen har skrevet for eufonium. Utøveren blir satt på store prøver hva angår fleksibilitet, legatospill og register - alt på samme tid. Musikalsk sett byr “Divertimento” på et stort spekter av karakterer, som er både utfordrende og energikrevende.

SONATA

FOR EUFONIUM OG PIANO (2019)

STIGS ORD

Her har jeg og eufoniumet levd et langt liv sammen. I denne sonaten er det musikken som har den sentrale plassen. Jeg vet hvordan jeg ønsker at instrumentet skal klinge, og jeg setter det inn i sonatetradisjonen. Kanskje er det for å synliggjøre den rollen dette instrumentet ville hatt hvis det var av de utvalgte. Jeg går ikke så ekstremt til verks som i “Divertimento”, fokuset her er å sette instrumentet i et godt lys ved å ta det på det største alvor. Jeg streber etter å utvikle musikken og la instrumentet blomstre. Etter den første fascinasjonen har jeg kommet fram til en forståelse av dette instrumentet, som er til stor glede for meg. Min begeistring har modnet, men den er der like fullt.

.

BENTES ORD

Musikken i sonaten har mange lag, og det er sjelden man får muligheten til å spille så god originalskrevet musikk som dette på eufonium. Verket er svært godt skrevet, men krever arbeid og refleksjon for finne form og uttrykk. Deretter kan man som utøver nyte å være en del av klangbildene og harmoniene underveis i framførelsen. Et verk som virkelig beriker og tilfører noe viktig til eufoniumets repertoar.

BAUT

FOR EUFONIUM, PERKUSJON OG STRYKEKVARTETT (2020)

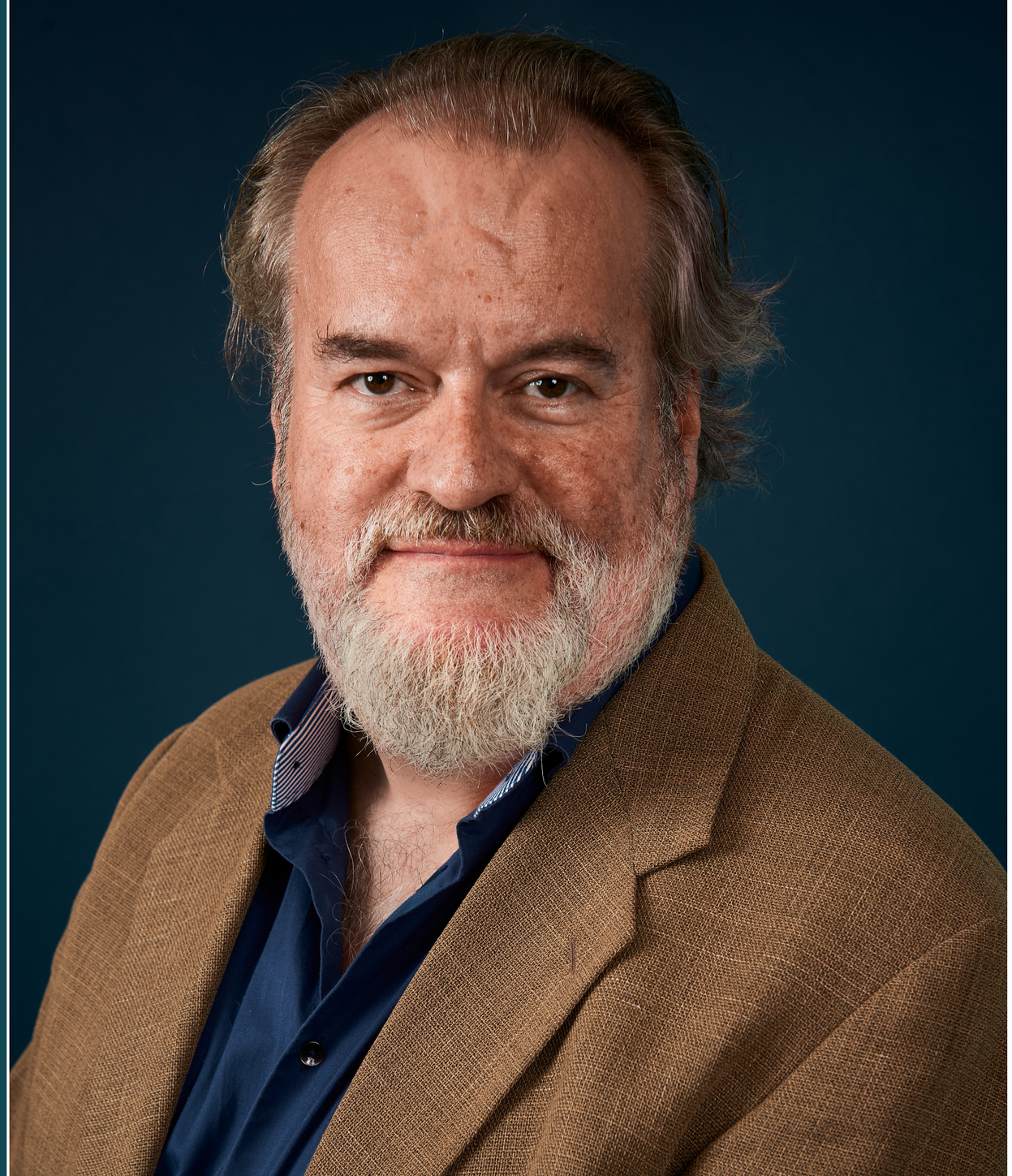
STIGS ORD

Å gå baut betyr å krysse, altså å seile mot vindretningen. Det var dette ordet som ble inspirasjonen til dette stykket. Da Bente Illevold bestilte stykket, ville hun bruke folkemusikk fra hennes hjemtrakter som et bakteppe for komposisjonen. Jeg tenker da at folkemusikken er vinden som blåser, og at mitt stykke er båten. Folkemusikken vil treffe båten med forskjellig styrke og vinkel hele tiden, på den måten vil ikke musikken gjenta seg, men få stadig nye retninger. Jeg bruker kun små sitater av folkemusikken, slik at det ikke skal føles som et arrangement, men som små celler av musikk du vil kjenne igjen gjennom forløpet. For å lage en bro til mitt distrikt, Agder, har jeg brukt et lite sitat herifra også. Jeg har ofte brukt folkemusikk som inspirasjon og rammeverk i mine komposisjoner. Det har vist meg hvilken uuttømmelig kilde Norge har av folkemusikk, og at dens verdi må brukes og belyses.

BENTES ORD

For meg representerer ¨Baut" en ny tid i norsk eufoniumrepertoar. Verket tar i bruk instrumentet på nye måter hva kommer til klangbehandling og sammensmelting med stryke- og slagverksinstrumentene. Det viser eufoniumets egenskaper som bindeledd og lim i ensembler til det fulle. Teksturen med slagverk og strykere skaper nye farger og uttrykksrom.

STIG NORDHAGEN

Stig Nordhagen kommer fra Gjøvik. Han har sin utdannelse fra Østlandets musikkonservatorium og Rotterdam Hogenschool voor Muziek en Teater (Nederland). Nordhagen har et omfattende virke som komponist, og verkene spenner fra solo til symfoniske besetninger. Tyngden av hans produksjon ligger på musikk for blåsere.

Nordhagens komposisjoner er spilt over hele Europa, USA, Australia og i Taiwan. I Norge har de blitt fremført av de fleste profesjonelle ensembler og orkestre. Nordhagen har skrevet flere hundre arrangementer i alle sjangere. Musikkens hans har blitt nominert til “Årets verk” i forbindelse med Forleggerprisen tre ganger.

Nordhagen har siden 2003 arbeidet som solo-klarinettist i Kristiansand symfoniorkester, etter 10 år som militærmusiker. Nordhagen har siden 1994 jobbet som universitetsrektor ved UIA, hvor han har undervist i statslære, verkanalyse, musikkhistorie, komposisjon og klarinett.

BENTE ILLEVOLD

Bente Illevold kommer fra Rendalen i Østerdalen og spiller eufonium. I løpet av de siste ti årene har hun markert seg som en innovativ utøver og høstet anerkjennelse for sine fremførelser av nye verk for instrumentet, både nasjonalt og internasjonalt. Illevold står bak 20 urframføringer for eufonium, og flere er i vente!

Bente er en internasjonal S.E. Shires Company Euphonium artist og var selskapets førstevalg som deres første kvinnelige og europeiske eufoniumartist. Hennes debutalbum “Klangen fra de dype skoger” ble utgitt i 2020, og for det ble hun nominert til “Instrumentalistin des Jahres” i OPUS KLASSIK, Tysklands største klassiske musikkmagasin. Hennes andre album “Alene” ble gitt ut høsten 2021, og ble nominert til Årets album av 4BarsRest.

I 2021 ble Illevold tildelt det prestisjetunge Forsberg- og Aulies legat. I 2023 ble hun tildelt Drammen kommunes kunstnerstipend, og tittelen årets kommunekunstner.

GUNNAR FLAGSTAD

Gunnar Flagstad er fra Gjøvik og er utdannet pianist fra Østlandets musikkonservatorium og Norges musikkhøgskole (NMH), hvor han ble uteksaminert med høyeste karakter. Flagstad er ansatt som viserektor for utdanning og førsteamanuensis i akkompagnement ved NMH, og har i en årrekke også vært tilknyttet Barratt Due musikkinstitutt.

Flagstad har konsertert i over 20 europeiske land, i tillegg til USA og Asia. I Norge har han turnert over bokstavelig talt hele landet, fra Kristiansand i sør til Longyearbyen i nord. Han er også jevnlig gjest i NRK radio og TV. Videre er Flagstad en av de tre kunstnerisk ansvarlige i den anerkjente konsertserien Resonans på Gjøvik.

På innspillinger er han blant annet å høre i samspill med fiolinistene Bård Monsen og Mari Samuelsen på henholdsvis “Interactions” (2L) og “Nordic Noir” (Decca), samt med baryton Frank Havrøy på “Schwanengesang” (Simax). Sistnevnte innspilling ble trukket fram som en av årets beste klassiske album i 2021 av både Aftenposten, Klassekampen og Morgenbladet.

ANDERS KREGNES HANSEN

Anders Kregnes Hansen er fra Asker og er en av Norges fremste slagverkere innenfor samtidsmusikk, performance og nyskapende sjangere. Hansen har en mastergrad i utøvende klassisk slagverk fra Norges Musikkhøgskole. Han har i ettertid høstet stor anerkjennelse og oppmerksomhet for sin avhandling om komponister og utøvere i kreativt samarbeid, som utgjorde en del av hans masterarbeid.

Hansen utmerker seg både som kammermusiker og solist, og er i tillegg kjent for sin allsidighet. Han har jevnlig oppdrag med de profesjonelle orkestrene i Norge, og er soloslagverker i det norske samtidsensemblet Aksiom.

Hansen har medvirket på flere prisvinnende innspillinger innen samtidsmusikk, klassisk, jazz, folkemusikk og pop/rock.

STRINGS UNLIMITED

KRISTIN KARLSSON - EILEEN SIEGEL
EINY LANGMOEN - INGVILD NESDAL SANDNES

Strings Unlimited ble startet i 1989 og har gjennom kontinuerlig virksomhet i alle disse årene opparbeidet seg en unik posisjon i norsk musikkliv. Musikerne har bygget bro mellom tradisjonelt adskilte sjangere som klassisk, jazz, pop og rock etter mottoet at god musikk finnes i alle sjangere.

De senere årene har Strings Unlimited gjort flere urframføringer, bl.a. av komponisten Morten Gaathaug. I 2018 sto kvartetten for urframføringen av hans 7.strykekvartett. Bestillingsverket “Sonette 129” av Knut Vaage innebar velkomne nye utfordringer ved at musikerne måtte framføre tekst samtidig som de spilte. Både foreliggende “Baut” og “Sonette 129” ble urframført i samme konsertserie høsten 2020.

Strings Unlimited har medvirket på utallige norske CD-utgivelser med vidt forskjellige artister som Erik Bye, Dance with a Stranger, Motorpsycho og Elisabeth Andreassen. I 1997 ga kvartetten ut sin egen CD: ”Strings Unlimited plays The Beatles” innspilt i Abbey Road Studio, London.

AT

RECORDINGS

AUTHENTIC SOUND

AT-Recordings sin filosofi er å skape ærlige og autentiske lydbilder ved stereomikrofonopptak uten bruk av digitale effekter eller dynamisk kompresjon. Det er kun brukt et stereomikrofonpar på opptakene. Det er derfor kun instrumentenes og akustikkens klang som skaper lydbildet. Dette fanger musikerne og musikkens nerve og atmosfære og gjør at innspillingen oppleves ekte. Hver komposisjon er spilt inn i med ulike rom og mikrofonplasseringer. Dette gjør at lydbildet vil variere mellom stykkene. Opptaksutstyret er valgt ut på bakgrunn av egne tekniske kriterier for å gi så transparente opptak som mulig. For fullt utbytte av opptakene anbefales det å lytte til albumet med godt fullfrekvent avspillingsutstyr. Fortrinnsvis med homogen frekvensgang og gode dynamiske egenskaper, med lav forvrengning i et godt lytterom.

EUFONIUMKONSERT
VERSJON FOR EUFONIUM, PIANO OG PERKUSJON

01. DEL 1
02. DEL 2

DIVERTIMENTO
FOR EUFONIUM OG PIANO

03. 1. SATS
04. 2. SATS
05. 3. SATS
06. 4. SATS

PRODUSENT: ATLE TØMMERVIK
LYDTEKNIKKER: ATLE TØMMERVIK
EDITING: ATLE TØMMERVIK

SONATA
FOR EUFONIUM OG PIANO

07. 1. SATS
08. 2. SATS
09. 3. SATS
10. 4. SATS

BAUT
FOR EUFONIUM, PERKUSJON OG STRYKEKVARTETT

11. 1. SATS
12. 2. SATS
13. 3. SATS

AT
RECORDINGS
AUTHENTIC SOUND